2024/1722

19.6.2024

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2024/1722,

17. juuni 2024,

milles esitatakse suunised Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 tõlgendamiseks seoses energiatõhususe eesmärkide ja riiklike panustega

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2012/27/EL ([1]) seati liidu tasandil 2030. aasta põhieesmärgiks vähemalt 32,5 % energiasääst.

(2) 13. septembril 2023 võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/1791 ([2]). Sellega sõnastati uuesti direktiiv 2012/27/EL, jättes osa sätteid muutmata ning kehtestades samas ka uusi nõudeid. Eelkõige suurendati selles energiatõhususega seoses märkimisväärselt 2030. aasta ambitsioonitaset, sealhulgas liidu 2030. aasta energiatõhususe eesmärke ja riiklikke panuseid.

(3) Direktiivis (EL) 2023/1791 seati liidule eesmärk tarbida 2030. aastal vähemalt 11,7 % vähem energiat võrreldes 2020. aasta ELi võrdlusstsenaariumi prognoosidega, mille kohaselt ulatub primaarenergia tarbimine 2030. aastal 1 124 miljoni naftaekvivalenttonnini ja energia lõpptarbimine 864 miljoni naftaekvivalenttonnini. Sellest tulenevalt on liidu 2030. aasta soovituslik primaarenergia tarbimise eesmärk 992,5 miljonit naftaekvivalenttonni ja siduv energia lõpptarbimise eesmärk 763 miljonit naftaekvivalenttonni.

(4) Selleks et liit saavutaks 2030. aastaks lõppeesmärgi, peaks iga liikmesriik esitama 2024. aasta juuniks oma riiklikus energia- ja kliimakavas energia lõpptarbimise kohta 2030. aasta soovitusliku riikliku sihttaseme ja soovitusliku trajektoori selle saavutamiseks.

(5) Direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas on esitatud valem, millega arvutatakse õiglasel ja läbipaistval viisil kõigi liikmesriikide soovituslikud riiklikud panused nii primaarenergia tarbimise kui ka energia lõpptarbimise puhul. Valemis võetakse arvesse liikmesriikide varaseid jõupingutusi, jõukust, energiamahukust ja energiasäästu potentsiaali.

(6) Direktiivist (EL) 2023/1791 tuleneb, et liikmesriikidele on riikliku panuse arvutamisel jäetud täielik paindlikkus. Direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõike 2 kohaselt peavad nad siiski tagama, et nende riiklik panus miljonites naftaekvivalenttonnides ei ületa rohkem kui 2,5 % võrra seda, mis oleks olnud I lisas esitatud valemi tulemuseks. Igal juhul peavad liikmesriigid kirjeldama, kuidas nad oma sihttaseme arvutasid ja mis andmeid selleks kasutati.

(7) Selleks et tagada liidu 2030. aasta energiatõhususe eesmärkide täitmine, tugevdati direktiiviga (EL) 2023/1791 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1999 ([3]) kehtestatud juhtimismehhanisme. Seoses energia lõpptarbimise eesmärgiga nähti direktiiviga (EL) 2023/1791 ette panuste puudujäägi kõrvaldamise mehhanism, mis käivitatakse juhul, kui liikmesriikide teatatud sihttasemete summa ei vasta liidu siduvale eesmärgile. Samuti kehtestati direktiiviga puudulike edusammude parandamise mehhanism, mille alusel palutakse liikmesriikidel kavandada ja teatavaks teha uued meetmed, kui nad kalduvad kõrvale oma trajektoorist, mis määrati kindlaks energia lõpptarbimises 2030. aasta sihttaseme saavutamiseks.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1791, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (uuesti sõnastatud) (ELT L 231, 20.9.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

(8) Direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas esitatud valemi kasutamine ja juhtimismehhanismid ei piira liikmesriikide paindlikkust otsustada, millised sihttasemed nad kehtestavad või kuidas nad need saavutavad. Need mehhanismid tagavad siiski, et kõik liikmesriigid annavad õiglase panuse, et saavutada energia lõpptarbimises ühine siduv liidu tasandi eesmärk ja primaarenergia tarbimises võimalikult suurel määral ühine soovituslik liidu tasandi eesmärk.

(9) Liikmesriigid võivad oma äranägemisel valida energiateenustega seotud nõuete ülevõtmise ja rakendamise viisi, mis vastab kõige paremini nende riigi oludele. Sellega seoses oleks soovitatav tõlgendada direktiivi (EL) 2023/1791 asjakohaseid sätteid järjepidevalt, mis aitaks liikmesriikides ülevõtmismeetmete ettevalmistamisel direktiivi (EL) 2023/1791 ühtselt mõista,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

Liikmesriigid peaksid direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 siseriiklikku õigusesse ülevõtmisel järgima käesoleva soovituse lisas esitatud tõlgendamissuuniseid.

Brüssel, 17. juuni 2024

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Kadri SIMSON

LISA

1. **Sissejuhatus**

Käesolevates suunistes antakse liikmesriikidele juhised selle kohta, kuidas tõlgendada direktiivi (EL) 2023/1791 artiklit 4 selle ülevõtmisel oma siseriiklikku õigusesse.

Võrreldes direktiiviga 2012/27/EL sisaldab direktiiv (EL) 2023/1791 mitut uut sätet:

— valem (artikli 4 lõige 2), mida saab kasutada soovitusliku riikliku panuse kehtestamiseks (I lisa); riiklikud panused ei tohiks erineda selle valemi kohase arvutuse tulemusest rohkem kui 2,5 %;

— ajakohastatud võrdlusalus (artikli 4 lõige 1), mis põhineb 2020. aasta võrdlusstsenaariumil;

— panuste puudujäägi kõrvaldamise mehhanism (artikli 4 lõige 5), mida kasutatakse juhul, kui kõigi liikmesriikide riiklike panuste summa ei võrdu liidu energia lõpptarbimise eesmärgiga;

— puudulike edusammude parandamise mehhanism (artikli 4 lõige 6), mida kohaldatakse juhul, kui energiatõhususpanuste täitmisel ei ole tehtud piisavalt edusamme;

— energia lõpptarbimise uus määratlus (artikli 2 punkt 6), mis on viidud kooskõlla Eurostati uue metoodikaga energia lõpptarbimise arvutamiseks, kuid mis endiselt ei hõlma ümbritseva keskkonna energiat ja hõlmab rahvusvaheliste õhuvedude energiatarbimist, nagu ka varasem määratlus.

Liidu õigusaktide õiguslikult siduva tõlgendamise ainupädevus on siiski Euroopa Liidu Kohtul.

2. **Õiguslik ja poliitiline kontekst**

Direktiivi (EL) 2023/1791 artikkel 4, millega on kehtestatud liidu üldine siduv energiatõhususeesmärk, on tihedalt seotud kõnealuse direktiivi muude artiklitega, mis aitavad seda eesmärki saavutada.

Lisaks tugineb direktiivi (EL) 2023/1791 artikkel 4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1999 ([1]) seoses järgmisega:

— lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade projektid;

— lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamine;

— lõimitud riiklikud energia- ja kliimaalased eduaruanded;

— riiklike eesmärkide, sihtide ja panuste saavutamisel tehtud edusammude hindamine.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1099/2008 energiastatistika kohta ([2]) on aluseks iga-aastasele aruandlusele, mille raames liikmesriigid teatavad oma primaarenergia tarbimise ja energia lõpptarbimise.

3. **Käesolevates suunistes kasutatud põhimõisted**

Artikli 4 kohaste kohustuste ulatuse tõlgendamisel on kõige asjakohasemad järgmised põhimõisted.

Primaarenergia tarbimine

„Primaarenergia tarbimine“ (PEC) – määratletud direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 2 punktis 5 kui kättesaadava energia brutotarbimine, välja arvatud rahvusvahelised merepunkrivarud, mitteenergeetilised lõpptarbimisalad ja ümbritseva keskkonna energia.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1099/2008 energiastatistika kohta (ELT L 304, 14.11.2008, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1099/oj).

Energia lõpptarbimine

„Energia lõpptarbimine“ (FEC) – määratletud direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 2 punktis 6 kui kogu energia, mis tarnitakse tööstussektorile, transpordisektorile, sealhulgas rahvusvaheliste õhuvedude energiatarbimiseks, leibkondadele, avalike ja erateenuste sektorile, põllumajandus-, metsandus- ja kalandussektorile ning muudele lõpptarbimissektoritele, välja arvatud rahvusvaheliste merepunkrivarude energia tarbimine, ümbritseva keskkonna energia ning tarned muundamissektorile ja energiasektorile ning edastamisel ja jaotamisel tekkinud kaod, nagu on määratletud määruse (EÜ) nr 1099/2008 A lisas.

Ümbritseva keskkonna energia

„Ümbritseva keskkonna energia“ – määratletud direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 2 punktis 7 kui ümbritseva keskkonna energia, nagu see on määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 2.

Energiatõhusus

„Energiatõhusus“ – määratletud direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 2 punktis 8 kui töö, teenuse, kauba või energia väljundi ja energiasisendi vaheline suhe.

Energiasääst

„Energiasääst“ – määratletud direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 2 punktis 9 kui säästetud energia hulk, mis määratakse mõõtes või hinnates või nii mõõtes kui hinnates tarbimist enne ja pärast energiatõhususe parandamise meetme rakendamist, tagades samas energiatarbimist mõjutavate välistingimuste normaliseerimise.

Energiatõhususe paranemine

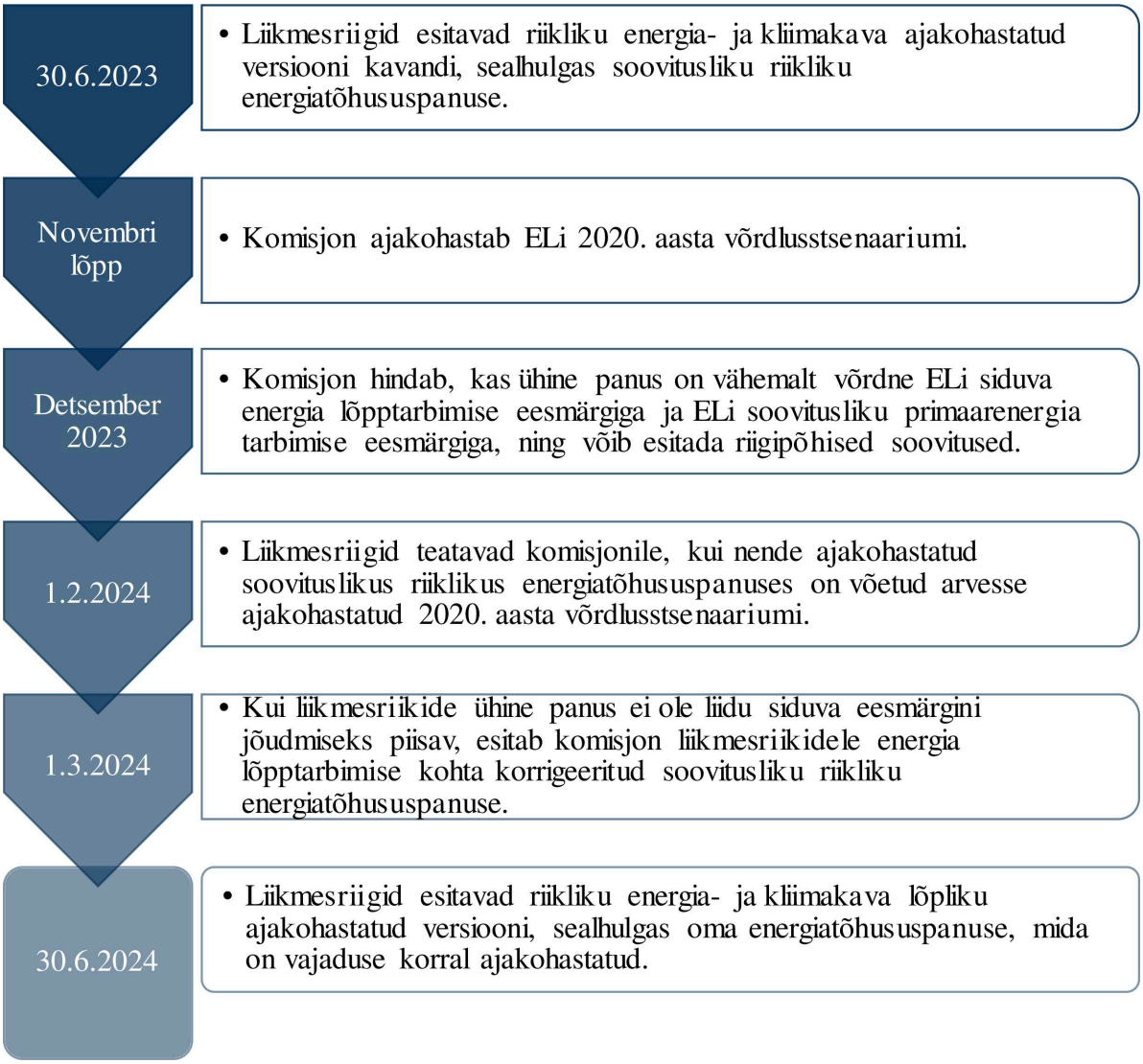
„Energiatõhususe paranemine“ – määratletud direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 2 punktis 10 kui energiatõhususe suurenemine tehnoloogiliste, käitumuslike või majanduslike muutuste tulemusel.

4. **Artikliga 4 seotud kohustused**

Artiklis 4 kirjeldatakse nende sammude järjekorda ja ajakava, mida liikmesriigid ja komisjon peavad tegema soovituslike riiklike panuste kehtestamisel. Need on kokku võetud joonisel 1.

Joonis 1

Artikli 4 rakendamise ajakava ([3])



4.1. **Riiklike panuste kehtestamine ja nendest teatamine**

4.1.1. *Eesmärkide seadmine vastavalt artiklile 4*

Kooskõlas direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikega 2 peab iga liikmesriik kehtestama ja teatama oma riikliku energia- ja kliimakava (ajakohastatud versiooni) kavandis (esitamise tähtaeg 30. juuni 2023) soovitusliku riikliku energia lõpptarbimise panuse koos soovitusliku trajektooriga selle saavutamiseks. Lisaks oleksid liikmesriigid pidanud tegema jõupingutusi selleks, et aidata saavutada liidu soovituslikku primaarenergia tarbimise eesmärki. Selleks oleksid nad pidanud teatama riikliku primaarenergia tarbimise panuse koos soovitusliku trajektooriga selle saavutamiseks (viimane võimalus nende esitamiseks oli riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni kavandis).

Direktiivi (EL) 2023/1791 artiklis 4 on loetletud tegurid ja riigisisesed asjaolud, mida liikmesriigid võivad kasutada oma panuste arvutamiseks. Artikli 4 lõike 3 punktis d loetletud tegurid on kajastatud direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas esitatud valemis, mida selgitatakse üksikasjalikult käesoleva lisa jaos 4.1.2.

Kooskõlas direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikega 4 peab iga liikmesriik energia lõpptarbimise puhul soovitusliku riikliku energiatõhususpanuse kehtestamisel tagama, et tema panus miljonites naftaekvivalenttonnides ei ületa rohkem kui 2,5 % võrra seda, mis see oleks olnud direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas esitatud valemi alusel arvutatuna. Näiteks kui kõnealuse direktiivi I lisas esitatud valemi alusel peaks liikmesriigi soovituslik riiklik energiatõhususpanus olema energia lõpptarbimise puhul 2030. aastal 10 miljonit naftaekvivalenttonni (energia lõpptarbimise absoluuttase 2030. aastal), peab liikmesriigi teatatud väärtus jääma alla 10,25 miljoni naftaekvivalenttonni.

([3]) Kõik ajakavas loetletud sammud tähtajaga kuni 2024. aasta märts on tehtud.

Lisaks peavad liikmesriigid esitama määruses (EÜ) nr 1099/2008 kindlaks määratud energia lõpptarbimise sektorite osakaalud primaarenergia tarbimises ja energia lõpptarbimises. Eesmärk on koguda järjepidevalt iga sektori kohta 2030. aasta prognoose ja hinnata, kuidas energiatarbimine eri sektorites muutub. Need sektorid hõlmavad vähemalt tööstust, elamumajandust, teenuseid ja transporti.

Samuti peavad liikmesriigid esitama IKT sektori kogu energiatarbimise 2030. aasta prognoosid.

4.1.2. *Direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas esitatud valem*

Direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas on esitatud mitme teguriga valem, mis sisaldab kõiki direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõike 3 punktides d ja e loetletud tegureid. Valem peaks võimaldama liikmesriikidel määrata õiglane ja teostatav panus liidu eesmärgi saavutamisse.

Arvesse võetakse nelja tegurit, mis mõjutavad energiatõhususe saavutamiseks tehtavaid jõupingutusi. Igal teguril on riiklike panuste arvutamisel sama kaal.

— **Varajaste meetmete tegur**: mõõdab energiatarbimises ajavahemike 2007–2009 ja 2017–2019 vahel tehtud edusamme (keskmine väärtus) suhtena liidu keskmisse. Varajaste meetmete teguri saamiseks korrutatakse kaks parameetrit:

  — energiasäästu tulemus nende kahe ajavahemiku võrdluses ja

  — energiamahukuse ([4]) paranemine, mille iga liikmesriik on saavutanud samade ajavahemike võrdluses.

  Kahte parameetrit kasutatakse sellepärast, et paremini mõõta energiasäästu, mis saavutati pigem energiaga seotud meetmete abil kui muudel põhjustel (nt majanduslangus), ning ära hoida nende liikmesriikide karistamist, kes suurendasid energiatarbimist kiire majanduskasvu tingimustes. Kuna varajaste meetmete tegur on kahe parameetri korrutis ning üks ei tohiks teist tühistada ega võimendada, siis on nende kahe parameetri piirmäärad 50 % ja 100 % liidu keskmisest. Samamoodi on direktiivi (EL) 2023/1791 I lisa kohaselt lõpliku varajaste meetmete teguri piirmäärad 50 % ja 100 % liidu keskmisest.

— **Jõukuse tegur**: mõõdab iga liikmesriigi jõukust ajavahemikul 2017–2019. Liikmesriigi jõukust näitab sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta. SKPd väljendatakse ostujõu standardites (PPS), ([5]) et kõrvaldada liikmesriikide hinnataseme erinevuste mõju. Liikmesriikidel, kus SKP elaniku kohta on ELi keskmisest suurem, on suhteliselt kõrgem sihttase, ja vastupidi. Teguri piirmäärad on 50 % ja 150 % ELi keskmisest tasemest.

— **Energiamahukuse tegur**: mõõdab, kui energiamahukas on liikmesriigi majandus võrreldes ELi keskmisega ajavahemikul 2017–2019. Liikmesriikidel, mille majandus on ELi keskmisest energiamahukam, on suhteliselt kõrgem sihttase, ja vastupidi. Kooskõlas direktiivi (EL) 2023/1791 I lisaga on teguri piirmäärad 50 % ja 150 % ELi keskmisest tasemest.

  Väärib märkimist, et see energiamahukuse tegur ei hõlma sama teavet mis varajaste meetmete teguri teine parameeter. Energiamahukuse tegur näitab majanduse keskmist energiamahukust ajavahemikul 2017–2019 ning seda käsitatakse energiatõhususe meetmete tehnilise potentsiaali asendusnäitajana. Kõnealuse teguriga ei mõõdeta energiamahukuse väärtuse lähtepunkti või trajektoori selle väärtuseni. Seevastu varajaste meetmete teguri teine parameeter näitab majanduse energiamahukuse suhtelist paranemist kogu perioodil (ajavahemikust 2007–2009 kuni ajavahemikuni 2017–2019) ning seda käsitatakse liikmesriigi poolt sel perioodil tehtud jõupingutuste asendusnäitajana.

— **Energiasäästu potentsiaali tegur**: mõõdab iga liikmesriigi energiatõhususe parandamise majanduslikku potentsiaali. Selle arvutamiseks võrreldakse iga liikmesriigi puhul PRIMES MIX 55 % stsenaariumi kohast 2030. aasta prognoositud energiatarbimist (poliitikaeesmärk) (ajakohastatud) 2020. aasta võrdlusstsenaariumi kohase 2030. aasta prognoositud energiatarbimisega (võrdlusalus). Kooskõlas direktiivi (EL) 2023/1791 I lisaga on teguri piirmäärad 50 % ja 150 % ELi keskmisest tasemest.

([4]) Energiamahukuse andmeid kasutatakse nii varajaste meetmete teguri kui ka energiamahukuse teguri arvutamiseks. Esimesel juhul kohaldatakse varasemate perioodide energiamahukuse paranemist, st arvutatakse kahe ajavahemiku (2007–2009 ja 2017–2019) vaheline keskmine väärtus. Energiamahukuse teguri puhul arvestatakse ainult viimase ajavahemiku (2017–2019) keskmist.

([5]) Kasutatakse Eurostati mõõtühikut „Jooksevhinnad, miljonit ostujõu standardit“ (*Current prices, million purchasing power standards*, CP_MPPS_EU27_2020) elaniku kohta.

Iga liikmesriigi summaarne tegur arvutatakse punktides 1–4 nimetatud nelja teguri keskmisena. Seejärel arvutatakse liikmesriigi sihttase protsentides, korrutades summaarse teguri direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikes 1 sätestatud ELi eesmärgiga, mis on vähemalt – 11,7 %. Liikmesriigi sihttaseme (miljonites naftaekvivalenttonnides) arvutamiseks kohaldatakse liikmesriigi sihttaset protsentides 2020. aasta võrdlusstsenaariumi kohase 2030. aasta võrdlusaluse suhtes. Näiteks liikmesriik kasutab energia lõpptarbimise arvutamise valemit ja saab summaarseks teguriks 85,45 %. Korrutades selle – 11,7 %ga saab ta sihttasemeks protsentides –10 %. Liikmesriigi energia lõpptarbimise 2030. aasta võrdlusalus on 2020. aasta võrdlusstsenaariumi kohaselt 10 miljonit naftaekvivalenttonni. Kasutades sihttaset protsentides (–10 %) arvutab liikmesriik oma sihttaseme miljonites naftaekvivalenttonnides, milleks ta saab 9 miljonit.

Viimase sammuna kohaldatakse kõigi liikmesriikide puhul parandustegurit, et kohandada kõigi riiklike panuste summa miljonites naftaekvivalenttonnides ELi 2030. aasta eesmärgile miljonites naftaekvivalenttonnides. Parandustegurit on mainitud direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas ja selle arvutamist kirjeldatakse üksikasjalikult käesoleva lisa jaos A.2.5. Parandustegur korrutatakse iga üksiku riikliku panusega, et saada lõplik korrigeeritud riiklik panus miljonites naftaekvivalenttonnides. Kumbki parandustegur – üks, mida kasutatakse energia lõpptarbimise, ja teine, mida kasutatakse primaarenergia tarbimise arvutuste puhul – on kõigi liikmesriikide jaoks sama.

Direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõike 2 kohaselt on liikmesriigile jäetud täielik paindlikkus, kuidas oma riiklikud panused arvutada (nii energia lõpptarbimise kui ka primaarenergia puhul). Direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikes 3 on loetletud nõuded ja tegurid, mida liikmesriik peab selles arvutuses arvesse võtma. Kõnealuse lõike punktis d osutatakse direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas esitatud valemi teguritele, samas kui punktis e on lisatud veel asjakohaseid elemente („riigisisesed asjaolud“), mida liikmesriigid saavad kasutada, et põhjendada oma arvutusmeetodi valikut ja kasutatavaid andmeid. Tuleb märkida, et direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõike 3 punktis e esitatud loetelu ei ole ammendav. Direktiivi (EL) 2023/1791 artiklist 4 tuleneb, et liikmesriik, kes ei kasuta direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas esitatud valemit, peab oma riiklike panuste arvutamisel lähtuma direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõike 3 punktides a–e sätestatud nõuetest.

Igal juhul peavad liikmesriigid selgitama, kuidas riiklikud panused arvutati. Juhul kui liikmesriik kasutas üksnes direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas esitatud valemit ja teatas tulemusest, piisab selgitusest, et ta kasutas direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas esitatud valemit. Kõigil muudel juhtudel tuleb selgituses kirjeldada nii arvutusmeetodit kui ka andmeid, mida selle meetodi rakendamisel kasutati.

4.2. **Ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaarium**

Vastavalt direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikele 5 ajakohastas komisjon 2020. aasta võrdlusstsenaariumi Eurostati kõige uuemate andmete alusel. Liikmesriigid, kes soovivad ajakohastada oma riiklikke panuseid – mis tuli esitada riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni kavandis –, kasutades senise võrdlusstsenaariumi asemel ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaariumi, peavad teatama need ajakohastatud panused hiljemalt 1. veebruariks 2024.

Ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaarium mõjutab riiklike panuste arvutamist kõigis eespool kirjeldatud etappides ning selle tulemusel on saadud kõigi liikmesriikide puhul nii energia lõpptarbimise kui ka primaarenergia tarbimise kohta teine valemitulemuste kogum võrreldes sellega, mis oli nende käsutuses riikliku energia- ja kliimakava (ajakohastatud versiooni) kavandi koostamisel:

a) ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaarium mõjutab energiasäästu potentsiaali tegurit, kuna selle arvutamisel kasutatakse võrdlusstsenaariumi (energiasäästu potentsiaali teguri valem on esitatud jaos 3.2); ülejäänud kolm tegurit jäävad samaks, sest nende puhul kasutatakse üksnes Eurostati andmeid;

b) sellest tulenevalt on nii nelja teguri keskmisena arvutatud summaarne tegur kui ka liikmesriigi sihttase protsentides erinev;

c) lisaks mõjutab see liikmesriigi panust miljonites naftaekvivalenttonnides, kuna energia lõpptarbimise ja primaarenergia tarbimise 2030. aasta võrdlusalused on ajakohastatud võrdlusstsenaariumi kohaselt muutunud;

d) komisjon on ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaariumi raames arvutanud ümber valemitulemuste suhtes kohaldatavad parandustegurid ning selle tulemusel on saadud kõigi liikmesriikide puhul energia lõpptarbimise ja primaarenergia tarbimise kohta uued soovituslikud riiklikud panused.

Kooskõlas direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikega 5 peavad liikmesriigid, kes otsustavad kasutada ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaariumi tulemusi, taaskord tagama, et nende panus miljonites naftaekvivalenttonnides ei ületa rohkem kui 2,5 % võrra seda, mis oleks olnud direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas esitatud valemi tulemuseks ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaariumi kasutamise korral.

4.3. **Panuste puudujäägi kõrvaldamise mehhanism: komisjoni hinnang ja ajakava**

Komisjon hindas 2023. aasta detsembris kooskõlas määrusega (EL) 2018/1999 riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonide kavandeid ning selle raames hindas ta samuti, kas liikmesriikide ühine panus on vähemalt võrdne liidu siduva energia lõpptarbimise eesmärgiga ja kas liikmesriikide ühine panus on vähemalt võrdne liidu soovitusliku primaarenergia tarbimise eesmärgiga.

Kuna energia lõpptarbimise puhul ei olnud soovituslike riiklike panuste summa liidu siduva eesmärgini jõudmiseks piisav, esitas komisjon kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 34 riigipõhised soovitused, sealhulgas selle kohta, et liikmesriigi (liikmesriikide) riiklikku panust (riiklikke panuseid) tuleks suurendada.

Üks direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 uutest sätetest hõlmab liidu energiatõhususe eesmärgi saavutamiseks panuste puudujäägi kõrvaldamise mehhanismi kehtestamist. See mehhanism põhineb hindamisel, mille komisjon teeb selleks, et tagada, et liikmesriikide ühine panus on vähemalt võrdne liidu siduva energia lõpptarbimise eesmärgiga, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikes 1. Seega kohaldatakse panuste puudujäägi kõrvaldamise mehhanismi üksnes juhul, kui komisjoni hinnangust riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonide kavandite kohta selgub, et liikmesriikide panused üheskoos ei vasta kõnealusele liidu eesmärgile.

Panuste puudujäägi kõrvaldamise mehhanismi lähtepunktiks on liikmesriikide poolt riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni kavandis teatatud riiklikud panused ja direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikes 1 sätestatud liidu energia lõpptarbimise eesmärk (miljonites naftaekvivalenttonnides).

Üksnes selleks, et hinnata, kas liidu eesmärgi ja riiklike panuste vahel esineb puudujääk, koostab komisjon määruse (EL) 2018/1999 artikli 31 lõike 2 kolmanda lõigu alusel nende liikmesriikide riikliku panuse kalkulatsiooni, kes ei esitanud riiklikku panust oma riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni kavandis või ei esitanud seda 1. veebruariks 2024.

Eeltoodust tulenevalt tehti liikmesriikide panused kindlaks järgmiselt:

a) kui liikmesriik esitas energia lõpptarbimise kohta soovitusliku riikliku panuse oma riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni kavandis, lähtus komisjon ajakohastatud versiooni kavandi hindamisel sellest soovituslikust riiklikust panusest (miljonites naftaekvivalenttonnides);

b) kui liikmesriik riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni kavandis soovituslikku riiklikku panust ei esitanud, koostas komisjon energia lõpptarbimise puhul soovitusliku riikliku panuse kalkulatsiooni liikmesriigi poolt 2020. aastal esitatud lõpliku riikliku energia- ja kliimakava põhjal (miljonites naftaekvivalenttonnides).

Komisjon võib hiljemalt 1. märtsiks 2024 esitada igale liikmesriigile ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaariumit arvesse võttes korrigeeritud soovitusliku riikliku energiatõhususpanuse seoses energia lõpptarbimisega, võrrelduna panusega, mille liikmesriik esitas oma riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni kavandis, või selle puudumisel panuse kalkulatsiooniga, mille komisjon koostas 2023. aasta detsembris tehtud hindamise käigus.

Komisjon hindab kõigi liikmesriikide teatatud riiklikke panuseid, kuid kooskõlas direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikega 5 korrigeerib ta neid üksnes juhul, kui liikmesriikide panuste summa ei ole liidu siduva eesmärgi saavutamiseks piisav; korrigeeritud panus esitatakse üksnes neile liikmesriikidele, kelle energia lõpptarbimise panus (miljonites naftaekvivalenttonnides) on suurem kui direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas esitatud valemiga saadav panus.

Seejärel peavad liikmesriigid lisama 2024. aasta juunis esitatavasse lõplikku riiklikku energia- ja kliimakavasse oma lõpliku riikliku panuse, võttes arvesse korrigeeritud panust, kui see neile esitati.

4.4. **Korrigeeritud riikliku panuse arvutamine**

Direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõike 5 kohaselt peab komisjon esitama energia lõpptarbimise puhul igale liikmesriigile korrigeeritud soovitusliku riikliku energiatõhususpanuse, lähtudes järgmisest kolmest kriteeriumist:

a) ühise energia lõpptarbimise vähendamise puudujääk, mis tuleb kompenseerida direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikes 1 sätestatud liidu siduva eesmärgi saavutamiseks;

b) suhteline kasvuhoonegaaside heite mahukus SKP ühiku kohta 2019. aastal asjaomaste liikmesriikide puhul;

c) kõnealuste liikmesriikide SKP 2019. aastal.

Direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikes 5 nimetatud elemendid annavad mõningat teavet selle kohta, kuidas komisjon peaks panuste puudujäägi kõrvaldamise mehhanismi kavandama. Komisjon kasutab uut valemit, et arvutada korrigeeritud riiklikud panused energia lõpptarbimise kohta ja nende liikmesriikide jaoks, kelle suhtes kohaldatakse panuste puudujäägi kõrvaldamise mehhanismi.

4.5. **Puudulike edusammude parandamise mehhanism: edusammude jälgimine ja ebapiisavate edusammude parandamine**

Direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikes 6 käsitletakse edusammude jälgimist ja lisameetmeid, mida tuleb võtta juhul, kui liikmesriikide edusamme ei peeta piisavaks.

Määruse (EL) 2018/1999 artikli 29 kohaselt peab komisjon hindama 31. oktoobriks 2021 ja seejärel iga kahe aasta tagant liikmesriikide edusamme energialiidu eesmärkide ja ELi energiatõhususe eesmärgi saavutamisel.

Direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõike 6 uute sätete kohaselt peab liikmesriik juhul, kui eespool nimetatud hindamise tulemusel jõutakse järeldusele, et asjaomane liikmesriik ei ole teinud oma energiatõhususpanuse saavutamisel piisavaid edusamme, st kui energia lõpptarbimine ületab 2030. aasta soovituslikku trajektoori, võtma uuesti järje peale saamiseks lisameetmeid. Need lisameetmed ja nendega eeldatavasti saavutatav energiasääst tuleks lisada määruse (EL) 2018/1999 artikli 17 kohasesse lõimitud riiklikku energia- ja kliimaalasesse eduaruandesse, mis esitatakse iga kahe aasta tagant (2025, 2027, 2029, ...).

Seejärel hindab komisjon, kas ta peab neid meetmeid liidu energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks piisavaks. Juhul kui komisjon peab neid ebapiisavaks, võib ta asjakohasel juhul panna ette meetmed ja kasutada oma volitusi liidu tasandil, et tagada 2030. aasta energiatõhususe eesmärkide saavutamine.

On oluline rõhutada, et direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõike 6 kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et lisameetmed rakendatakse ühe aasta jooksul pärast komisjoni hinnangu laekumist, et saada oma energiatõhususpanuste täitmisega tagasi järje peale.

Direktiivis (EL) 2023/1791 on loetletud neli liiki meetmeid, mida võib võtta ebapiisavate edusammude parandamiseks.

(1) **Riigisisesed meetmed täiendava energiasäästu saavutamiseks, sealhulgas tugevam projektiarendusabi energiatõhususse investeerimise meetmete rakendamiseks**

Liikmesriigid võiksid hinnata juba kehtestatud poliitikasuundi ja meetmeid ning nende tulemuslikkust. Rakendamisega seotud takistuste korral võiks esimeseks sammuks olla nende takistuste kõrvaldamine, nii et rakendatud meetmetega kaasneks suurem energiasääst. Teise võimaliku sammuna võiks karmistada poliitikasuundade ja meetmete tingimusi (kui see on teostatav), suurendades seeläbi eeldatavat energiasäästu.

Kolmas võimalus oleks rakendada uusi poliitikasuundi ja meetmeid, mis annaksid täiendava energiasäästu. Inspiratsiooni uuteks täiendavateks poliitikasuundadeks ja meetmeteks võib saada direktiivi muudest artiklitest ja neid käsitlevatest soovitustest. Lisaks sisaldab MURE-andmebaas ([6]) näiteid energiatõhususega seotud poliitikasuundadest ja meetmetest, mida liikmesriigid on rakendanud.

Euroopa Keskkonnaametil on ka andmebaas ([7]) poliitikasuundade ja meetmete kohta, mida liikmesriigid on rakendanud, mille nad on vastu võtnud või mida nad kavandavad seoses kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisega (seotud ka energiatõhususega) ja millest nad on teada andnud määruse (EL) 2018/1999 kohaseid aruandluskohustusi täites.

(2) **Artiklis 8 sätestatud energiasäästukohustuse suurendamine**

Energiasäästukohustust käsitlevas artiklis 8 on sätestatud iga-aastase energiasäästu eesmärk, mida on võimalik saavutada kas energiatõhususkohustuste süsteemi loomisega (artikkel 9) või alternatiivsete poliitikameetmete võtmisega (artikkel 10). Liikmesriik võib kaaluda iga-aastase energiasäästu eesmärgi suurendamist või uute meetmete rakendamist oma kohustuste süsteemi raames, et stimuleerida täiendava energiasäästu saavutamist kohustuste süsteemiga juba hõlmatud sektorites või energiasäästu uutes sektorites, mida kohustuste süsteem seni ei hõlmanud.

(3) **Avaliku sektori kohustuse kohandamine**

Artiklid 5, 6 ja 7 sisaldavad avaliku sektori kohustusi. Liikmesriik võib kaaluda lisameetmeid, nagu 1,9 % eesmärgi suurendamine või avaliku sektori ulatuse laiendamine, hõlmates täiendavaid üksusi. Lisaks on artikli 29 lõikes 4 osutatud energiatõhususe lepingutele avaliku sektori asutuste hoonete renoveerimiseks ja artikli 29 lõikes 5 energiateenuste pakkumiste hankimisele avalikus sektoris. Liikmesriigid võivad selliseid meetmeid veelgi edendada, et suurendada artiklite 5, 6 ja 7 kohaselt saavutatavat energiasäästu.

([6]) https://www.measures.odyssee-mure.eu/.
([7]) http://pam.apps.eea.europa.eu/.

(4) **Vabatahtliku rahalise toetuse andmine riiklikule energiatõhususe fondile, millele on osutatud artiklis 30, või muule energiatõhususele pühendatud rahastamisvahendile, kusjuures iga-aastane rahaline toetus on võrdne soovitusliku trajektoori saavutamiseks vajalike investeeringutega**

5. **Aruandlusnõuded**

5.1. **Lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamine**

Kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikega 2 peavad liikmesriigid esitama 30. juuniks 2024 oma kõige viimati esitatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni. Määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõike 1 kohaselt peavad liikmesriigid alati aasta enne kõnealuse määruse artikli 14 lõikes 2 sätestatud tähtaega esitama lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni kavandi.

Kooskõlas direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikega 2 pidid liikmesriigid lisama sellesse oma soovitusliku riikliku energiatõhususpanuse ning esitama selle panuse 30. juuniks 2023. Kui liikmesriigid soovivad kasutada ajakohastatud stsenaariumi, peavad nad teatama oma ajakohastatud soovitusliku riikliku energiatõhususpanuse, milles on arvesse võetud ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaariumi, 1. veebruariks 2024, nagu on sätestatud direktiivi (EL) 2023/1791 artikli 4 lõikes 5. Liikmesriigid peavad esitama riikliku energia- ja kliimakava lõpliku ajakohastatud versiooni, sealhulgas soovitusliku riikliku energiatõhususpanuse, mida on vajaduse korral ajakohastatud, 30. juuniks 2024, nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikes 2.

Täiendavad üksikasjad lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamise kohta on esitatud käesoleva lisa 4. peatüki mitmes eri jaos.

5.2. **Energiatõhususe eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest aruandmine**

Määruse (EL) 2018/1999 artikli 17 kohaselt peavad liikmesriigid esitama iga kahe aasta tagant riikliku energia- ja kliimaalase eduaruande. Kõnealuse määruse artikliga 21 laiendatakse liikmesriikide aruandlusnõudeid, et hõlmata energiatõhusus. Nagu on sätestatud kõnealuse määruse artiklis 21, peavad liikmesriigid andma igal aastal aru sellest, kuidas on edenenud ajavahemikul 2021–2030 primaarenergia tarbimist ja energia lõpptarbimist kajastava soovitusliku trajektoori järgimine.

A liide

A.1. **Andmekoodid ja näitajad**

I lisas esitatud valemi rakendamisel kasutatakse Eurostati andmebaasist saadud statistilisi andmeid. Selles jaos kirjeldatakse vajalikke arvutusi samm-sammult järgmiselt:

— loetletakse Eurostati andmekogumid ja nõutavate näitajate andmekoodid;

— analüüsitakse nelja teguri ja summaarsete tegurite arvutamise etappe;

— valemi rakendamiseks lisatakse Eurostati sisendandmed kõigi liikmesriikide kohta.

Energianäitajate arvutamiseks on kasutatud Eurostati 2023. aasta märtsis ajakohastatud andmeid „Täielikud energiabilansid“ (Complete Energy Balances, NRG_BAL_C).

Direktiivis (EL) 2023/1791 kasutatud ENERGIA LÕPPTARBIMISE (FEC) näitaja saab arvutada järgmiste Eurostati andmete põhjal:

$$FEC = Lõpptarbimine - energiakasutus + rahvusvahelised\ õhuveod - ümbritseva\ keskkonna\ energia$$

$$FEC = (NRG_BAL: FEC_E, SIEC: TOTAL) + (NRG_BAL: INTAVI, SIEC: TOTAL)$$

$$- (NRG_BAL: FEC_E, SIEC: RA600)$$

Lõpptarbimise võib liigendada järgmiselt: lõpptarbimine – tööstussektor – energiakasutus (FC_IND_E); lõpptarbimine – transpordisektor – energiakasutus (FC_TRA_E); lõpptarbimine – muud sektorid – energiakasutus (FC_OTH_E). Muud sektorid hõlmavad kaubandus- ja avalikke teenuseid, kodumajapidamisi, põllumajandust ja metsandust, kalandust ning mujal nimetamata sektoreid.

Direktiivis (EL) 2023/1791 kasutatud PRIMAARENERGIA TARBIMISE (PEC) näitaja saab arvutada järgmiste Eurostati andmete põhjal:

$$PEC = Primaarenergia\ tarbimine\ (Euroopa\ 2020 - 2030)$$

$$PEC = (NRG_BAL: PEC2020_2030, SIEC: TOTAL)$$

SISEMAJANDUSE KOGUPRODUKT ELANIKU KOHTA (SKP/elanik) arvutatakse Eurostati andmetabelitest „NAMA_10_S“ SKP kohta ostujõu standardites (PPS), mõõtühik: jooksevhinnad, miljonit ostujõu standardit (CP_MPPS_EU27_2020), ja „TPS00001“ rahvastiku kohta, demograafiline näitaja: rahvaarv 1. jaanuaril.

ENERGIAMAHUKUSE näitaja saadakse järgmise valemiga:

$$Primaarenergiamahukus\ (PEI)\ =\ PEC\ /\ SKP\ (PPS)$$

$$Lõppenergiamahukus\ (FEI)\ =\ FEC\ /\ SKP\ (PPS)$$

PRIMES MIX 55 % stsenaariumi ja 2020. aasta võrdlusstsenaariumi 2030. aasta prognooside allikas on PRIMESi mudel, mida rakendab Ateena riikliku tehnikaülikooli E3MLab.

A.2. **Valemi rakendamise etapid**

A.2.1. *Varajaste meetmete tegur*

VARAJASTE MEETMETE TEGUR (Fearly action) hõlmab parameetritena ajavahemike 2007–2009 ja 2017–2019 vahel saavutatud energiasäästu nii primaarenergia tarbimise kui ka energia lõpptarbimise puhul ning samade perioodide võrdluse tulemusena saadud energiamahukuse erinevust. See koosneb järgmisest kahest alamtegurist.

ENERGIASÄÄSTU ALAMTEGUR (FEC ja PEC protsentuaalne vähenemine) arvutatakse järgmiselt:

$$\frac{Liikmesriik\ (2017–2019\ \text{aasta keskmine}\ FEC\ või\ \text{PEC}\ –\ 2007–2009\ \text{aasta keskmine FEC}\ või\ PEC)}{Liikmesriigi\ 2007–2009\ \text{aasta keskmine FEC}\ või\ PEC}$$

Seda tulemust kaalutakse vastava ELi väärtusega:

$$Energiasäästu\ alamtegur = \frac{ELi\ FEC\ või\ PEC\ vähenemine\ (\%)}{Liikmesriigi\ FEC\ või\ PEC\ vähenemine\ (\%)}$$

Tulemust tuleks piirata nii, et see jääb piirmäärade 50 % ja 100 % vahemikku. Kui arvutatud väärtus on 0 või negatiivne (see tähendab, et valitud aja jooksul energiasäästu ei ole), on piiratud lõppväärtus 100 %.

ENERGIAMAHUKUSE muutuse ALAMTEGUR (FEI või PEI protsentuaalne vähenemine) arvutatakse järgmiselt:

$$\frac{Liikmesriik\ (2017–2019\ aasta\ keskmine\ FEI\ või\ PEI\ –2007–2009\ \text{aasta keskmine FEI või PEI})}{Liikmesriigi\ 2007–2009\ aasta\ keskmine\ FEI\ või\ PEI}$$

Seda tulemust kaalutakse vastava ELi väärtusega:

$$Energiamahukuse\ alamtegur = \frac{ELi\ FEI\ või\ PEI\ vähenemine\ (\%)}{Liikmesriigi\ FEI\ või\ PEI\ vähenemine\ (\%)}$$

Tulemust tuleks piirata nii, et see jääb piirmäärade 50 % ja 100 % vahemikku. Piirmäärade kohaldamise reeglid on samad mis energiasäästu alamteguri puhul. Varajaste meetmete tegur on energiasäästu alamteguri lõppväärtuste ja energiamahukuse alamteguri muutuse korrutis.

$$F_{Early\ action} = Energiasäästu\ alamtegur \times Energiamahukuse\ alamtegur$$

See peaks taas jääma piirmäärade 50 % ja 100 % vahemikku.

A.2.2 *Jõukuse tegur*

JÕUKUSE TEGUR (Fwealth) hõlmab peamise näitajana SKPd elaniku kohta, väljendatuna ostujõu pariteetides. Selle võib esitada järgmise valemina:

$$F_{wealth} = \frac{Liikmesriik\left(2017–2019\ aasta\ keskmine\ \frac{SKP}{elanik}\right)}{EL\left(2017–2019\ aasta\ keskmine \frac{SKP}{elanik}\right)}$$

A.2.3 *Energiamahukuse tegur*

ENERGIAMAHUKUSE TEGUR (Fintensity) hõlmab peamise näitajana primaar- ja lõppenergiamahukust. Primaar- ja lõppenergiamahukus on võrdne PEC ja FEC suhtega SKPsse ostujõu standardites. Selle võib esitada järgmise valemina:

$$F_{Intensity} = \frac{Liikmesriik\ \left(2017–2019\ aasta\ keskmine\ \frac{FEI}{PEI}\right)}{EL\ \left(2017–2019\ aasta\ keskmine\ \frac{FEI}{PEI}\right)}$$

A.2.4. *Energiasäästu potentsiaali tegur*

ENERGIASÄÄSTU POTENTSIAALI TEGUR (Fpotential) hõlmab peamise näitajana PRIMESi mudeliga arvutatud võimalikku kuluoptimaalset energiasäästu. Täpsemalt arvutatakse energiasääst 2020. aasta võrdlusstsenaariumi ([8]) ja PRIMES MIX 55 % stsenaariumi 2030. aasta lähteprognooside erinevuse põhjal. Tulemuseks saadud energiasääst kaalutakse ELi eesmärgiga (11,7 %). Selle teguri võib arvutada järgmise valemi abil:

$$F_{potential} = \frac{Liikmesriigi \frac{PRIMES\ MIX\ 55\ \% –\ 2020\ võrdlusstsenaarium\ (2030)}{Liikmesriigi\ 2020\ võrdlusstsenaarium\ (2030)}}{11,7\ \%}$$

Fwealth, Fintensity ja Fpotential tuleks piirata nii, et need jäävad piirmäärade 50 % ja 150 % vahemikku, et piirata väga suurte ja väga väikeste väärtuste mõju.

A.2.5. *Summaarne tegur*

SUMMAARNE TEGUR (Ftotal) (I lisa punkt 9 ja punkt 2) võrdub nelja eelnevalt analüüsitud teguri (varajaste meetmete tegur, jõukuse tegur, energiamahukuse tegur ja energiasäästu potentsiaali tegur) kaalutud summaga. Kõigil teguritel on valemis sama kaal (0,25). Sellest tulenevalt võib summaarse teguri arvutada järgmise valemiga:

$$F_{total}(\%) = 0,25 \times F_{early\ actions} + 0,25 \times F_{wealth} + 0,25 \times F_{intensity} + 0,25 \times F_{potential}$$

SIHTTASE (I lisa punkt 9) võrdub summaarse teguri ja ELi eesmärgi korrutisega. Selle võib esitada järgmise valemina:

$$SIHTTASE\ (\%) = F_{total} \times ELi\ eesmärk = F_{total} \times 11,7\ \%$$

Komisjon arvutab PARANDUSTEGURI (CEU), mis on kõigi liikmesriikide jaoks sama ja mille võib esitada järgmise valemina:

$$C_{EU} = \frac{Liikmesriikide\ summa\ [(1 – SIHTTASE) \times FECB2030\ või\ PECB2030]}{ELi\ FEC\ või\ PEC\ eesmärk}$$

Direktiivi (EL) 2023/1791 I lisas on esitatud järgmised soovituslikud valemid, mille alusel arvutada energia lõpptarbimise ja primaarenergia tarbimise riiklikku panust liidu 2030. aasta eesmärkide saavutamisse:

$$FEC = C_{EU} \times (1 – SIHTTASE) \times FECB2020$$

$$PEC = C_{EU} \times (1 – SIHTTASE) \times PECB2020$$

FECB2030 ja PECB2030 näitajad on 2030. aasta FEC ja PEC väärtused, mis on arvutatud 2020. aasta võrdlusstsenaariumi prognooside lähteväärtustena.

A.3. Arvutusteks kasutatavad andmed

Alljärgnevas jaos on esitatud andmetabelid, mida liikmesriigid saavad kasutada nende valemite rakendamisel sisendina, kui nad arvutavad oma riiklikke panuseid.

([8]) Need väärtused võivad muutuda vastavalt 2020. aasta võrdlusstsenaariumi ajakohastatud versioonidele. Vt jagu 2.3.

A.3.1. *Varajaste meetmete tegur*

Tabel 1

Energia lõpptarbimine (FEC), miljonites naftaekvivalenttonnides (Mtoe)

	2007	2008	2009	Keskmine (2007–2009)	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Vähenemine (%)
EL	1 004,3	1 013,9	965,1	994,5	968,5	971,9	967,2	969,2	– 3 %
BE	33,8	35,3	34,2	34,4	34,5	34,8	34,2	34,5	0 %
BG	10,0	9,8	8,6	9,5	9,9	9,9	9,9	9,9	5 %
CZ	24,9	24,9	24,1	24,7	24,7	24,4	24,4	24,5	– 1 %
DK	15,7	15,5	14,8	15,3	14,6	14,6	14,3	14,5	– 6 %
DE	207,4	216,3	204,3	209,4	213,0	209,3	209,3	210,5	1 %
EE	3,1	3,1	2,8	3,0	2,9	3,0	2,9	2,9	– 2 %
IE	13,2	13,2	11,8	12,7	11,8	12,4	12,4	12,2	– 4 %
EL	22,1	21,4	20,6	21,4	16,4	15,9	16,2	16,2	– 24 %
ES	97,4	94,0	87,5	92,9	83,7	85,7	85,6	85,0	– 9 %
FR	149,6	151,8	146,6	149,3	145,5	143,6	142,4	143,8	– 4 %
HR	7,3	7,4	7,2	7,3	6,9	6,9	6,9	6,9	– 5 %
IT	132,4	132,4	124,9	129,9	114,4	115,5	114,6	114,8	– 12 %
CY	1,9	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	– 4 %
LV	4,4	4,2	4,0	4,2	4,0	4,2	4,1	4,1	– 2 %
LT	5,2	5,1	4,6	5,0	5,3	5,6	5,6	5,5	10 %
LU	4,3	4,4	4,1	4,3	4,2	4,3	4,4	4,3	1 %
HU	17,1	17,1	16,8	17,0	18,1	18,1	18,2	18,1	7 %
MT	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	38 %
NL	51,5	52,5	50,6	51,6	48,3	48,8	47,8	48,3	– 6 %
AT	26,0	26,0	25,2	25,7	26,9	26,5	26,8	26,8	4 %
PL	60,5	61,6	61,0	61,1	69,9	73,9	72,7	72,2	18 %
PT	19,0	18,4	18,2	18,5	16,6	16,9	17,1	16,9	– 9 %
RO	23,3	24,1	21,9	23,1	23,3	23,6	23,9	23,6	2 %
SI	5,1	5,5	4,9	5,2	4,9	5,0	4,9	4,9	– 5 %
SK	10,2	10,6	9,7	10,2	9,9	10,0	10,3	10,1	– 1 %
FI	25,8	24,9	23,3	24,7	24,8	25,2	25,1	25,0	1 %
SE	32,5	31,9	31,0	31,8	31,5	31,3	30,9	31,2	– 2 %

Tabel 2

Primaarenergia tarbimine (PEC), miljonites naftaekvivalenttonnides (Mtoe)

	2007	2008	2009	Keskmine (2007–2009)	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Vähenemine (%)
EL	1 490,2	1 488,8	1 403,2	1 460,7	1 383,7	1 377,3	1 353,9	1 371,6	– 6
BE	50,4	51,2	50,1	50,6	48,5	46,5	48,4	47,8	– 5
BG	19,5	19,0	16,9	18,5	18,3	18,4	18,2	18,3	– 1
CZ	43,7	42,5	40,2	42,1	40,4	40,5	39,7	40,2	– 5
DK	20,4	19,8	19,1	19,8	17,4	17,4	16,8	17,2	– 13
DE	315,8	320,8	299,9	312,2	298,1	292,0	285,2	291,8	– 7
EE	6,2	5,4	4,3	5,3	5,8	5,7	4,8	5,4	3
IE	16,0	15,6	14,9	15,5	14,4	14,6	14,7	14,6	– 6
EL	30,3	30,5	29,4	30,1	23,2	22,6	22,3	22,7	– 24
ES	138,8	133,9	123,0	131,9	124,9	124,3	120,6	123,3	– 7
FR	252,7	255,5	246,4	251,5	239,1	238,6	235,1	237,6	– 6
HR	9,4	9,2	8,9	9,2	8,3	8,2	8,2	8,2	– 10
IT	178,7	176,1	164,1	173,0	148,9	147,2	145,9	147,4	– 15
CY	2,7	2,9	2,8	2,8	2,5	2,5	2,5	2,5	– 9
LV	4,8	4,6	4,4	4,6	4,5	4,7	4,6	4,6	0
LT	8,1	8,3	7,8	8,1	6,2	6,4	6,3	6,3	– 22
LU	4,6	4,6	4,3	4,5	4,3	4,5	4,5	4,4	– 2
HU	25,4	25,2	23,9	24,8	24,5	24,5	24,6	24,5	– 1
MT	0,9	1,0	0,9	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	– 10
NL	69,4	69,9	67,6	69,0	65,1	64,4	63,6	64,4	– 7
AT	32,2	32,5	30,6	31,8	32,8	31,8	32,3	32,3	2
PL	91,9	93,1	89,5	91,5	99,1	104,1	100,2	101,1	10
PT	23,9	23,6	23,6	23,7	22,8	22,7	22,1	22,5	– 5
RO	37,4	37,3	32,6	35,8	32,5	32,6	32,1	32,4	– 10
SI	7,3	7,7	6,8	7,3	6,7	6,7	6,5	6,6	– 9
SK	16,4	17,0	15,5	16,3	16,1	15,8	16,0	16,0	– 2
FI	36,0	34,5	32,3	34,3	32,2	32,8	32,1	32,4	– 6
SE	47,4	47,2	43,1	45,9	46,3	47,3	45,8	46,5	1

Tabel 3

Lõppenergiamahukus (FEI), ktoe/miljonit ostujõu standardit

	2007	2008	2009	Keskmine (2007–2009)	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Vähenemine (%)
EL	93,5	91,5	91,2	92,0	74,1	71,8	69,0	71,6	– 22
BE	109,6	112,1	111,2	111,0	87,5	85,5	80,8	84,6	– 24

	2007	2008	2009	Keskmine (2007–2009)	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Vähenemine (%)
BG	130,7	117,6	107,8	118,7	94,8	90,5	85,0	90,1	– 24
CZ	116,7	110,6	110,1	112,5	87,3	82,4	78,5	82,7	– 26
DK	93,5	88,3	88,0	89,9	66,5	64,5	62,3	64,4	– 28
DE	88,0	89,8	89,8	89,2	70,7	67,5	66,5	68,2	– 24
EE	131,2	129,2	133,8	131,4	93,7	90,6	84,8	89,7	– 32
IE	81,3	85,9	83,0	83,4	46,0	44,3	42,4	44,2	– 47
EL	86,4	80,8	80,9	82,7	77,6	73,8	73,4	74,9	– 9
ES	84,0	79,2	77,8	80,3	66,1	66,4	63,8	65,4	– 19
FR	86,7	86,6	86,6	86,6	71,0	67,8	63,4	67,4	– 22
HR	109,7	105,6	109,2	108,1	89,9	85,5	81,6	85,6	– 21
IT	84,1	81,6	80,9	82,2	66,2	65,5	63,5	65,1	– 21
CY	96,8	92,9	93,9	94,5	82,2	77,4	73,6	77,7	– 18
LV	137,4	125,6	146,7	136,6	104,9	103,5	98,1	102,2	– 25
LT	107,0	99,8	107,3	104,7	81,5	80,6	75,4	79,2	– 24
LU	134,6	127,1	124,9	128,9	88,8	90,6	89,8	89,7	– 30
HU	113,0	106,2	107,1	108,8	91,2	85,7	81,6	86,2	– 21
MT	59,7	59,5	54,6	57,9	44,5	44,1	42,6	43,8	– 24
NL	90,7	88,6	91,0	90,1	74,5	72,2	69,4	72,0	– 20
AT	100,5	97,4	97,6	98,5	82,3	77,8	76,7	78,9	– 20
PL	119,7	113,8	110,1	114,6	89,5	89,6	83,0	87,3	– 24
PT	88,5	84,4	86,4	86,4	70,8	69,2	67,7	69,3	– 20
RO	103,1	90,0	85,7	93,0	64,3	60,4	56,5	60,4	– 35
SI	117,1	118,5	114,7	116,8	95,5	90,3	83,6	89,8	– 23
SK	113,6	107,0	103,3	108,0	88,3	86,0	85,2	86,5	– 20
FI	163,4	150,7	152,2	155,5	137,9	136,1	132,8	135,6	– 13
SE	109,9	105,8	109,6	108,4	87,7	84,8	80,7	84,4	– 22

Tabel 4

Primaarenergiamahukus (PEI), ktoe/miljonit ostujõu standardit

	2007	2008	2009	Keskmine (2007–2009)	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Vähenemine (%)
EL	138,8	134,3	132,5	135,2	105,8	101,8	96,6	101,4	– 25
BE	163,2	162,6	162,8	162,9	123,0	114,2	114,4	117,2	– 28
BG	255,5	228,0	212,2	231,9	175,6	167,5	157,2	166,8	– 28
CZ	204,3	188,6	183,4	192,1	142,8	136,5	127,7	135,7	– 29
DK	121,1	112,8	113,3	115,7	79,4	76,9	73,0	76,5	– 34
DE	134,0	133,2	131,7	133,0	98,9	94,1	90,6	94,6	– 29

	2007	2008	2009	Keskmine (2007–2009)	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Vähenemine (%)
EE	261,8	227,3	209,7	233,0	188,7	174,6	140,4	167,9	– 28
IE	98,4	101,7	104,9	101,7	55,8	52,3	50,3	52,8	– 48
EL	118,5	114,9	115,6	116,3	110,0	104,9	101,1	105,3	– 9
ES	119,8	112,9	109,5	114,1	98,7	96,2	90,0	95,0	– 17
FR	146,5	145,7	145,4	145,9	116,7	112,6	104,7	111,3	– 24
HR	142,0	131,1	136,1	136,4	108,1	102,0	96,9	102,3	– 25
IT	113,4	108,6	106,3	109,4	86,2	83,5	80,8	83,5	– 24
CY	135,8	134,2	134,0	134,6	111,7	106,1	98,9	105,6	– 22
LV	150,6	138,4	161,1	150,0	116,7	116,3	109,6	114,2	– 24
LT	166,3	160,7	180,7	169,2	93,9	92,2	85,2	90,4	– 47
LU	142,9	133,8	132,9	136,5	91,2	92,9	92,1	92,1	– 33
HU	167,3	155,9	152,7	158,6	123,4	115,7	110,0	116,4	– 27
MT	117,9	113,7	106,5	112,7	57,6	55,1	53,3	55,3	– 51
NL	122,1	118,0	121,6	120,6	100,4	95,3	92,3	96,0	– 20
AT	124,6	121,7	118,9	121,7	100,3	93,2	92,3	95,3	– 22
PL	181,7	171,9	161,5	171,7	126,8	126,2	114,4	122,4	– 29
PT	111,4	108,0	111,9	110,5	97,6	93,1	87,2	92,6	– 16
RO	165,7	139,6	127,6	144,3	89,5	83,4	75,9	82,9	– 43
SI	165,8	166,4	160,9	164,4	129,9	121,3	112,5	121,2	– 26
SK	182,4	171,5	165,4	173,1	143,4	136,3	132,8	137,5	– 21
FI	228,1	208,9	211,3	216,1	178,8	177,0	169,9	175,2	– 19
SE	160,5	156,7	152,3	156,5	129,2	128,0	119,7	125,6	– 20

Tabel 5

Varajaste meetmete tegur

(%)

	Energiasäästu alamtegur piirmäärade vahemikus		Energiamahukuse alamtegur piirmäärade vahemikus		Varajaste meetmete tegur	
	PEC	FEC	PEI	FEI	PEC	FEC
BE	100	100	89	93	89	93
BG	100	100	89	92	89	92
CZ	100	100	85	84	85	84
DK	50	50	74	78	50	50
DE	93	100	87	94	81	94
EE	100	100	90	70	90	70
IE	100	61	52	50	52	50
EL	50	50	100	100	50	50
ES	93	50	100	100	93	50

(%)

	Energiasäästu alamtegur piirmäärade vahemikus		Energiamahukuse alamtegur piirmäärade vahemikus		Varajaste meetmete tegur	
	PEC	FEC	PEI	FEI	PEC	FEC
FR	100	69	100	100	100	69
HR	59	50	100	100	59	50
IT	50	50	100	100	50	50
CY	71	63	100	100	71	63
LV	100	100	100	88	100	88
LT	50	100	54	91	50	91
LU	100	100	77	73	77	73
HU	100	100	94	100	94	100
MT	59	100	50	91	50	91
NL	91	50	100	100	91	50
AT	100	100	100	100	100	100
PL	100	100	87	93	87	93
PT	100	50	100	100	100	50
RO	64	100	59	63	50	63
SI	69	52	95	96	66	50
SK	100	100	100	100	100	100
FI	100	100	100	100	100	100
SE	100	100	100	100	100	100

A.3.2. *Jõukuse tegur*

Tabel 6

Sisemajanduse koguprodukt/rahvaarv (SKP/elanik), ostujõu standardit inimese kohta, tuhandetes

	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Jõukuse tegur (%)
EL	29,3	30,3	31,4	30,4	
BE	34,7	35,7	36,9	35,8	118
BG	14,7	15,6	16,5	15,6	51
CZ	26,7	28,0	29,2	28,0	92
DK	38,1	39,1	39,6	38,9	128
DE	36,5	37,5	37,9	37,3	123
EE	23,3	24,7	25,8	24,6	81
IE	53,8	57,9	59,6	57,1	150
EL	19,6	20,1	20,6	20,1	66
ES	27,2	27,7	28,6	27,8	92
FR	30,7	31,6	33,4	31,9	105
HR	18,6	19,5	20,8	19,6	65
IT	28,5	29,2	30,2	29,3	96

	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Jõukuse tegur (%)
CY	26,5	27,8	29,3	27,9	92
LV	19,6	20,9	21,7	20,7	68
LT	23,0	24,6	26,4	24,7	81
LU	79,7	79,8	79,7	79,7	150
HU	20,2	21,6	22,9	21,6	71
MT	30,4	31,5	33,2	31,7	104
NL	37,9	39,3	39,9	39,0	129
AT	37,3	38,7	39,5	38,5	127
PL	20,6	21,7	23,1	21,8	72
PT	22,7	23,7	24,6	23,7	78
RO	18,5	20,0	21,8	20,1	66
SI	25,1	26,5	27,9	26,5	87
SK	20,7	21,3	22,1	21,4	70
FI	32,7	33,6	34,2	33,5	110
SE	35,9	36,5	37,4	36,6	121

A.3.3. *Energiamahukuse tegur*

Tabel 7

Lõppenergiamahukus (FEI), ktoe/miljonit ostujõu standardit

	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Lõppenergia-mahukuse tegur (%)
EL	74,1	71,8	69,0	71,6	
BE	87,5	85,5	80,8	84,6	118
BG	94,8	90,5	85,0	90,1	126
CZ	87,3	82,4	78,5	82,7	115
DK	66,5	64,5	62,3	64,4	90
DE	70,7	67,5	66,5	68,2	95
EE	93,7	90,6	84,8	89,7	125
IE	46,0	44,3	42,4	44,2	62
EL	77,6	73,8	73,4	74,9	105
ES	66,1	66,4	63,8	65,4	91
FR	71,0	67,8	63,4	67,4	94
HR	89,9	85,5	81,6	85,6	120
IT	66,2	65,5	63,5	65,1	91
CY	82,2	77,4	73,6	77,7	109
LV	104,9	103,5	98,1	102,2	143
LT	81,5	80,6	75,4	79,2	111
LU	88,8	90,6	89,8	89,7	125
HU	91,2	85,7	81,6	86,2	120

	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Lõppenergia-mahukuse tegur (%)
MT	44,5	44,1	42,6	43,8	61
NL	74,5	72,2	69,4	72,0	101
AT	82,3	77,8	76,7	78,9	110
PL	89,5	89,6	83,0	87,3	122
PT	70,8	69,2	67,7	69,3	97
RO	64,3	60,4	56,5	60,4	84
SI	95,5	90,3	83,6	89,8	125
SK	88,3	86,0	85,2	86,5	121
FI	137,9	136,1	132,8	135,6	150
SE	87,7	84,8	80,7	84,4	118

Tabel 8

Primaarenergiamahukus (PEI), ktoe/miljonit ostujõu standardit

	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Primaarenergiamahu-kuse tegur (%)
EL	105,8	101,8	96,6	101,4	
BE	123,0	114,2	114,4	117,2	116
BG	175,6	167,5	157,2	166,8	150
CZ	142,8	136,5	127,7	135,7	134
DK	79,4	76,9	73,0	76,5	75
DE	98,9	94,1	90,6	94,6	93
EE	188,7	174,6	140,4	167,9	150
IE	55,8	52,3	50,3	52,8	52
EL	110,0	104,9	101,1	105,3	104
ES	98,7	96,2	90,0	95,0	94
FR	116,7	112,6	104,7	111,3	110
HR	108,1	102,0	96,9	102,3	101
IT	86,2	83,5	80,8	83,5	82
CY	111,7	106,1	98,9	105,6	104
LV	116,7	116,3	109,6	114,2	113
LT	93,9	92,2	85,2	90,4	89
LU	91,2	92,9	92,1	92,1	91
HU	123,4	115,7	110,0	116,4	115
MT	57,6	55,1	53,3	55,3	55
NL	100,4	95,3	92,3	96,0	95
AT	100,3	93,2	92,3	95,3	94
PL	126,8	126,2	114,4	122,4	121
PT	97,6	93,1	87,2	92,6	91

	2017	2018	2019	Keskmine (2017–2019)	Primaarenergiamahukuse tegur (%)
RO	89,5	83,4	75,9	82,9	82
SI	129,9	121,3	112,5	121,2	120
SK	143,4	136,3	132,8	137,5	136
FI	178,8	177,0	169,9	175,2	150
SE	129,2	128,0	119,7	125,6	124

A.3.4. *Energiasäästu potentsiaali tegur*

Tabel 9

PRIMES MIX 55 % ja PRIMESi ELi 2020. aasta võrdlusstsenaarium, miljonites naftaekvivalenttonnides (Mtoe)

	MIX 55 (PEC)	PEC 2030 võrdlusalus	Energiasäästu potentsiaal (%)	MIX 55 (FEC)	FEC 2030 võrdlusalus	Energiasäästu potentsiaal (%)
BE	36,0	38,3	– 6,0	30,5	33,1	– 7,8
BG	14,0	15,6	– 10,5	9,2	10,0	– 8,0
CZ	30,1	32,8	– 8,0	21,2	22,9	– 7,5
DK	16,4	17,2	– 4,6	14,7	15,4	– 4,3
DE	198,3	221,4	– 10,4	162,8	178,7	– 8,9
EE	4,0	4,5	– 12,7	2,7	2,9	– 4,3
IE	11,4	12,6	– 8,9	10,1	11,1	– 9,2
EL	18,0	18,8	– 4,4	15,0	16,2	– 7,8
ES	86,0	91,5	– 6,0	68,6	72,4	– 5,3
FR	164,8	179,2	– 8,0	105,5	118,1	– 10,7
HR	6,7	7,6	– 11,5	5,7	6,6	– 13,4
IT	110,9	125,4	– 11,6	94,5	102,8	– 8,1
CY	2,1	2,3	– 10,2	1,8	2,0	– 9,4
LV	4,0	4,2	– 5,0	3,6	3,7	– 3,9
LT	5,3	5,7	– 6,3	4,4	4,8	– 7,6
LU	3,0	3,2	– 7,6	2,9	3,1	– 7,7
HU	24,6	26,1	– 5,5	16,9	18,4	– 7,8
MT	0,9	0,9	– 4,6	0,7	0,8	– 5,8
NL	49,8	52,3	– 4,7	40,9	43,2	– 5,2
AT	26,0	28,4	– 8,7	22,8	24,6	– 7,4
PL	73,8	89,1	– 17,2	58,7	66,0	– 11,1
PT	15,9	16,9	– 6,0	13,9	14,8	– 6,7
RO	30,0	33,2	– 9,7	23,0	25,3	– 8,9
SI	6,1	6,5	– 6,5	4,5	4,8	– 6,0

	MIX 55 (PEC)	PEC 2030 võrdlusalus	Energiasäästu potentsiaal (%)	MIX 55 (FEC)	FEC 2030 võrdlusalus	Energiasäästu potentsiaal (%)
SK	14,6	15,4	– 5,3	8,8	9,6	– 8,3
FI	32,0	34,3	– 6,9	21,5	24,1	– 10,6
SE	37,2	40,8	– 8,8	26,4	29,0	– 9,0

Tabel 10

PRIMES MIX 55 % ja PRIMESi ELi ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaarium, miljonites naftaekvivalent-tonnides (Mtoe)

	MIX 55 (PEC)	PEC 2030 võrdlusalus	Energiasäästu potentsiaal (%)	MIX 55 (FEC)	FEC 2030 võrdlusalus	Energiasäästu potentsiaal (%)
BE	36,0	40,2	– 10,5	30,5	33,1	– 7,8
BG	14,0	16,5	– 15,6	9,2	9,2	– 0,7
CZ	30,1	33,8	– 10,8	21,2	23,1	– 8,4
DK	16,4	16,4	0,0	14,7	14,2	3,6
DE	198,3	219,4	– 9,6	162,8	176,7	– 7,8
EE	4,0	3,6	10,1	2,7	2,8	– 3,4
IE	11,4	12,8	– 10,8	10,1	12,0	– 15,8
EL	18,0	19,6	– 8,2	15,0	16,3	– 8,0
ES	86,0	93,3	– 7,8	68,6	71,8	– 4,6
FR	164,8	183,6	– 10,2	105,5	122,3	– 13,8
HR	6,7	7,5	– 9,9	5,7	6,5	– 12,1
IT	110,9	125,6	– 11,7	94,5	103,8	– 9,0
CY	2,1	2,2	– 4,4	1,8	1,9	– 3,4
LV	4,0	4,3	– 6,8	3,6	3,9	– 9,4
LT	5,3	6,2	– 13,8	4,4	5,0	– 11,3
LU	3,0	3,3	– 9,7	2,9	3,2	– 8,6
HU	24,6	26,5	– 6,8	16,9	18,2	– 7,1
MT	0,9	0,8	2,9	0,7	0,7	– 1,2
NL	49,8	51,8	– 3,7	40,9	42,8	– 4,4
AT	26,0	27,5	– 5,5	22,8	23,1	– 1,6
PL	73,8	93,3	– 21,0	58,7	67,2	– 12,6
PT	15,9	19,4	– 18,2	13,9	16,3	– 14,7
RO	30,0	31,8	– 5,5	23,0	23,8	– 3,1
SI	6,1	6,4	– 5,4	4,5	4,9	– 7,2
SK	14,6	16,0	– 9,3	8,8	9,8	– 10,1
FI	32,0	34,7	– 7,8	21,5	23,8	– 9,4
SE	37,2	42,0	– 11,4	26,4	28,3	– 6,8

A.3.5. *Summaarne tegur*

Tabel 11

Summaarse teguri arvutamine (ELi 2020. aasta võrdlusstsenaarium)

(%)

	Varajaste meetmete tegur		Jõukuse tegur	Energiamahukuse tegur		Energiasäästu potentsiaali tegur		Summaarne tegur	
	PEC	**FEC**		**PEC**	**FEC**	**PEC**	**FEC**	**PEC**	**FEC**
BE	89	93	118	116	118	52	67	**94**	**99**
BG	89	92	51	150	126	89	68	**95**	**84**
CZ	85	84	92	134	115	69	65	**95**	**89**
DK	50	50	128	75	90	50	50	**76**	**80**
DE	81	94	123	93	95	89	76	**96**	**97**
EE	90	70	81	150	125	109	50	**107**	**82**
IE	52	50	150	52	62	76	78	**83**	**85**
EL	50	50	66	104	105	50	66	**68**	**72**
ES	93	50	92	94	91	51	50	**82**	**71**
FR	100	69	105	110	94	69	91	**96**	**90**
HR	59	50	65	101	120	98	115	**81**	**87**
IT	50	50	96	82	91	99	69	**82**	**77**
CY	71	63	92	104	109	87	81	**89**	**86**
LV	100	88	68	113	143	50	50	**83**	**87**
LT	50	91	81	89	111	53	65	**68**	**87**
LU	77	73	150	91	125	65	66	**96**	**104**
HU	94	100	71	115	120	50	66	**82**	**89**
MT	50	91	104	55	61	50	50	**65**	**77**
NL	91	50	129	95	101	50	50	**91**	**82**
AT	100	100	127	94	110	74	63	**99**	**100**
PL	87	93	72	121	122	147	95	**107**	**96**
PT	100	50	78	91	97	52	57	**80**	**70**
RO	50	63	66	82	84	83	76	**70**	**72**
SI	66	50	87	120	125	55	51	**82**	**79**
SK	100	100	70	136	121	50	71	**89**	**91**
FI	100	100	110	150	150	59	91	**105**	**113**
SE	100	100	121	124	118	75	77	**105**	**104**

Tabel 12

Summaarse teguri arvutamine (ELi ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaarium)

(%)

	Varajaste meetmete tegur		Jõukuse tegur	Energiamahukuse tegur		Energiasäästu potentsiaali tegur		Summaarne tegur	
	PEC	FEC		PEC	FEC	PEC	FEC	PEC	FEC
BE	89	93	118	116	118	90	67	103	99
BG	89	92	51	150	126	133	50	106	80
CZ	85	84	92	134	115	92	71	101	91
DK	50	50	128	75	90	50	50	76	80
DE	81	94	123	93	95	82	67	95	95
EE	90	70	81	150	125	50	50	93	82
IE	52	50	150	52	62	92	135	87	99
EL	50	50	66	104	105	70	69	72	72
ES	93	50	92	94	91	67	50	86	71
FR	100	69	105	110	94	88	118	101	97
HR	59	50	65	101	120	85	104	77	84
IT	50	50	96	82	91	100	77	82	78
CY	71	63	92	104	109	50	50	79	78
LV	100	88	68	113	143	58	80	85	95
LT	50	91	81	89	111	118	97	85	95
LU	77	73	150	91	125	83	73	100	105
HU	94	100	71	115	120	58	60	85	88
MT	50	91	104	55	61	50	50	65	77
NL	91	50	129	95	101	50	50	91	82
AT	100	100	127	94	110	50	50	93	97
PL	87	93	72	121	122	150	108	107	99
PT	100	50	78	91	97	150	126	105	88
RO	50	63	66	82	84	50	50	62	66
SI	66	50	87	120	125	50	62	81	81
SK	100	100	70	136	121	79	86	96	94
FI	100	100	110	150	150	67	80	107	110
SE	100	100	121	124	118	97	58	110	99

Tabel 13

I lisa valemi tulemused (ELi 2020. aasta võrdlusstsenaarium ja ELi ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaarium), miljonites naftaekvivalenttonnides (Mtoe)

	ELi 2020. aasta võrdlusstsenaarium				ELi ajakohastatud 2020. aasta võrdlusstsenaarium			
	Valemi tulemused		Valemi tulemused pärast parandusteguri kohaldamist		Valemi tulemused		Valemi tulemused pärast parandusteguri kohaldamist	
	PEC	FEC	PEC	FEC	PEC	FEC	PEC	FEC
BE	34,14	29,24	33,77	28,78	35,39	29,24	34,66	28,82
BG	13,86	8,99	13,71	8,85	14,49	8,38	14,20	8,25
CZ	29,13	20,53	28,81	20,21	29,79	20,66	29,18	20,36
DK	15,70	13,95	15,52	13,73	14,98	12,88	14,67	12,69
DE	196,38	158,42	194,23	155,95	195,05	157,05	191,06	154,75
EE	3,97	2,60	3,93	2,56	3,21	2,57	3,14	2,53
IE	11,35	10,01	11,23	9,86	11,53	10,61	11,29	10,45
EL	17,32	14,87	17,13	14,64	17,91	14,90	17,55	14,68
ES	82,69	66,41	81,78	65,38	83,90	65,90	82,19	64,94
FR	159,09	105,65	157,34	104,01	161,97	108,52	158,67	106,93
HR	6,91	5,96	6,83	5,87	6,81	5,89	6,67	5,81
IT	113,40	93,57	112,16	92,12	113,50	94,27	111,18	92,89
CY	2,06	1,84	2,04	1,81	1,96	1,74	1,92	1,71
LV	3,77	3,34	3,73	3,28	3,83	3,50	3,75	3,45
LT	5,21	4,32	5,16	4,25	5,55	4,45	5,44	4,38
LU	2,85	2,75	2,82	2,71	2,90	2,77	2,84	2,73
HU	23,57	16,45	23,31	16,19	23,84	16,36	23,35	16,12
MT	0,84	0,70	0,83	0,69	0,78	0,67	0,76	0,66
NL	46,72	39,03	46,21	38,42	46,25	38,70	45,30	38,13
AT	25,15	21,69	24,88	21,35	24,50	20,49	24,00	20,19
PL	78,01	58,64	77,16	57,73	81,60	59,40	79,93	58,53
PT	15,33	13,62	15,16	13,41	17,06	14,58	16,71	14,37
RO	30,49	23,12	30,16	22,76	29,46	21,92	28,86	21,60
SI	5,85	4,35	5,79	4,29	5,79	4,40	5,68	4,33
SK	13,77	8,59	13,62	8,46	14,23	8,72	13,94	8,59
FI	30,11	20,92	29,78	20,60	30,33	20,71	29,71	20,41
SE	35,82	25,50	35,42	25,10	36,59	25,05	35,84	24,69

B liide

Energiabilanss	NRG_BAL
Energia lõpptarbimine	FEC
Energia lõpptarbimine, PRIMESi 2030. aasta prognoos 2020. aasta võrdlusstsenaariumi kohaselt	FECB2030
Lõppenergiamahukus	FEI
Sisemaine energia kogutarbimine	GIC
Miljonit naftaekvivalenttonni	Mtoe
Primaarenergia tarbimine	PEC
Primaarenergia tarbimine, PRIMESi 2030. aasta prognoos 2020. aasta võrdlusstsenaariumi kohaselt	PECB2030
Primaarenergiamahukus	PEI
Standardne rahvusvaheline energiatoodete liigitus	SIEC
Tuhat naftaekvivalenttonni	ktoe